

## סיכום 'הלכות מעקה' – ישראל חדד

1. כתוב בתורה "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, לא תשים דמים בביתך כי ייפול הנופל ממנו". מי שלא עושה מעקה עובר על מצוות עשה ("ועשית מעקה לגגך") ועובר גם על מצוות "לא תעשה" ("לא תשים דמים בביתך") שהרי כתוב "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם".

2. א. "ועשית מעקה לגגך" זוהי מצוות עשה מהתורה לעשות מעקה או גדר לגג או לבמה גבוהה שלא יפלו אנשים.  
ב. "לא תשים דמים בביתך" היא מצוות לא תעשה, שפרושה אל תגרום לסכנה או אל תשאיר מכשול או דבר שיסכן את האנשים. כגון:

חוטי חשמל גלויים.

בור פתוח,

מכשול בכביש או בבית.

גג או מדרגות ללא מעקה.

מעקה חלש ולא בטיחותי.

בלמים מקולקלים במכונית וכד'. חנייה על המדרכה הגורמת לאנשים לרדת לכביש ולהסתכן נהיגה במהירות מופרזת

או לא לפי החוק.

נהג (או הולמד נהיגה) שיש לו מחלה סמויה המסכנת נהיגתו- במקרה זה מצווה חובה לדווח למשרד התחבורה. (לא תשים דמים בביתך).

**וכל מכשול או סכנה יש לסלק שלא לעבור על מצוות לא תעשה "לא תשים דמים בביתך"**

3. **המסכן עצמו במזיד ואומר אלו החיים שלי**—זה עוון גדול שהרי כתוב "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", וצריך למנוע ממנו להסתכן ואפילו מכים אותו ואפילו מכים אותו מכת מרדות. ( החיים לא שלנו ).

### 4. המעקה

א. **ממדים**- גובה המעקה חייב להיות לפחות 10 טפחים שהם 80 ס"מ, וכדאי להחמיר 97 לפי החזון איש כי "סכנתא חמירא מאיסורא" שפרושו: בסכנה מחמירים יותר מאשר באיסור.

ב. **מעקה ליופי**- הרגילים לעשותו בגובה 5 או 6 טפחים, יש להגביהו לפחות ל-10 טפחים.

ג. **חזק**- ההתקנה תעשה על ידי בעל מקצוע מנוסה כדי שיהיה חזק ובטיחותי (ולפעמים צריך תוכנית מהנדס).

ד. **מצווה בו משלוח**- דבר זה אומר שיש מצווה שבעל הבית יתקין את המעקה. אבל בגלל הבטיחות והסכנה, ההתקנה תעשה על ידי בעל מקצוע מנוסה (ולפעמים לפי תוכנית מהנדס) **לפני שנים כולם היו בקיאים בהתקנת מעקה מעץ, ואז באמת הייתה המצווה מוטלת על בעל**

**הבית.**

ה. **חובת ההתקנה**- או הדאגה להתקנה היא על בעל הדירה שכתוב "ועשית מעקה לגגך"- הכוונה לדירתך.

ו. **דירה שכורה**- חובת המעקה על השוכר, ואם השוכר מסרב אז המשכיר חייב כי הוא בעל הדירה.

ז. **הברכה על התקנת המעקה**: "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לעשות מעקה".

ח. **מתי יברך**: יש דעה שיברך בסיום התקנת המעקה, שזה "עובר (קודם) לעשייתו" – יברך ויכה את המכה האחרונה לסיום ההתקנה.

יש דעה שיברך קודם התחלת הקמת המעקה- וכך פסק הרב עובדיה יוסף.

ט. **ברכת שהחיינו**- אין לברך על התקנת המעקה, והרוצה לברך ילבש בגד חדש ויברך עליו שהחיינו ויכוין גם על המעקה.

י. **בתשעה באב** – מותר להתקין מעקה- כי יש בזה מצווה למנוע סכנה.

### 5. היכן צריך לעשות מעקה.

א. גג רעפים משופע פטור ממעקה, כי זה לא מקום שמשתמשים בו אנשים או עולים אליו.

ב. בית של שותפים- חייב במעקה, כי כתוב "כי ייפול הנופל ממנו"- שזה מתייחס לסכנה.

ג. גג משותף- אם השכן מסרב להשתתף, אז יעשה מעקה לחלק שלו, אך לא יברך- כי הברכה היא על עשיית המצווה בשלמותה.

ד. בתי מדרשות ובתי כנסת- פטורים ממעקה לגג, כי כתוב "מעקה לגגך" שזה רק לדירה פרטית. (אך אם עולים מידי פעם לגג ואפילו משתמשים בו, אז יש חובה להתקין שם מעקה ולא יברך על התקנתו- כי הציווי רק לדירה פרטית)

ה. בור- יתקין גדר או מעקה סביב הבור, ולא יברך- כי יש ספק בדבר, ובספק לא מברכים (ספק ברכות להקל). או ישים מכסה לבור למניעת סכנה.

**במות מוגבהות**- יתקין גדר או מעקה מסביב למניעת סכנה.

(מי שלא רוצה לעשות מעקה נותנים לו מכת מרדות עד שיסכים).